

Cimera

JÓGYERMEKÉK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: **BENEDEK ELEK**

TARTALOMJEGYZÉK:

Gyufát tessék, gyufát. Címkép	65
Diákkor. Részlet egy készülőben maradt verses- regényből. Irta: Walter Gyula	66
A varázsköpeny. Egy spanyol diák története	66
Peregjetelek, kis gyöngyszemek... (Inșiră-te măr- gărite.) Vers. Irta: Vasile Alexandri. Magyarba átültette: dr. Szeremley Ákos	69
Lusta Palkó. Vers. Irta: Gara Ákos	71
Tamás érdeklődik. Csevegés	72
Öcsike vajaskenyeret halászik	74
Fejtörő	75
Tökmag király harmónikázik az új harmónikával	76
Egy szegény fiu története. Elbeszélés. V. közle- mény. Irta: Dánielné Lengyel Laura	77
Patak. Vers. Irta: Walter Gyula	79
Az első nap a zárdában. Kép	79
Elek nagyapó üzeni	80

Egyes szám ára Románia területén 4 lei.

A

gyermek legkedveltebb lapja, a

Cimbora

eddig az első betűtől az utolsóig olvasnivalót adott a gyermekeknek, mert a lapnak nem volt

hirdetése

A lap elterjedtségét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy minden eltelt

hét

az olvasók táborának hatalmas növekedését jelenti. A lap kiadóhivatala most elhatározta, hogy a mai

napig

fennállott rendszert megváltoztatja és az Erdély-szerte elterjedt gyermeklapba, amelyet ma már minden gyermek a kezében

tart

hirdetéseket is vesz fel.

A Cimbora

tartalma ezzel nem fog kisebbedni, mert amilyen mértékben nő a lap

hirdetése

olyan mértékben nő annak terjedelme is.

A kereskedőknek

megfizethetetlen

értékű a Cimbora hirdetése, mert az egész Erdély, sőt a külföld lakossága is olvassa.

RENNER TESTVÉREK ÉS TSAI BÖRGYÁR r.-t. CLUJ (KOLOZSVÁR)

GYÁRT ELSŐRENDÜ

GÉPSZIJAKAT

Gödör szerzés! Gyors leszállítás!
Garanciát vállalunk!

 Tartós és izléses cipők
a Halász Mór r.-t.-nál kaphatók Szatmáron!

TASNÁDY GYÖRGY

díszműlakatos

Careii-Mari (Nagykároly) Str. Vas.

Lucaciu (Majthényi-u.) 14. szám.

Készít mindennemű iparművészeti és díszmű tárgyakat, karos- és asztali lámpákat, villanycsillárokat, virág- és szalonszalkákat, írőkészleteket, hamutartókat, művészi kivitelű bútor- és épületvasalásokat stb.

Elvállal bármiféle lakatosmunkát,

- autogénhegesztést, gépek, csillárok, mindenféle fémtárgyak javítását, tisztítását és ujraszinezését.

Rókát

és más szőrmét

felelősség mellett

fest az

UNIO

Kolozsváron.

**Szűcsöknek
árkedvezmény!**

Cimbora

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: Benedek Elek

Gyufát tessék, gyufát!

Uccáról uccára járva
Gyufát árul szegény árva,
Teli van a ládikája,
Ez az egész vagyonkája.

Ó bár sokszor kiürülne,
Szivecskéje hadd örülne,
Várná este meleg szoba
S édes álmokat álmodna!

DIÁKKOR.

(Részlet egy készülőben maradt versesregényből.)

Ó, régi, boldog, drága évek,
diákkorom, mi tovapergett,
szemem a messzi Multba réved,
a Multba, ami visszarévedt
és újra gyermek vagyok, gyermek.

A szürke ködfátyol alatt,
egy perc csupán, egy pillanat,
egy perc csak az emlékezésnek,
egy szent és drága perc csupán,
s már mind újra él, szalad,
mint valami titkos csudán.
A Multban, ami elszaladt,
minden újra vig s eleven
lesz, ha rárévlik a szemem.

Ajkam a levegőbe fúj,
egy sóhajtás, mi messzeszáll,
ködfátyola szertesimul
és ami rég volt, újra új:
az élet, arcok és a táj.

Mind szertefoszlik, ami fáj,
Mind szertefoszlik, ami kín
és látom magam újra már,
ó, látom magamat megint.

Látom magam,
Mint gyöngye, féltő kisfiút,
ki mindent bámul, mit se tud,
ki fáradó, két gyáva szemmel
néz kérdő, vágyó értelemmel
a létben ezerfelé, szerte.

A hátán könnyű táská van,
benne könyvek, füzetek, írkák
és képek vannak, bölcs mesék
és eleség.

(Kis lábai, ó, hogy is birták?)

Topog, siet a friss havon,
sietni kell mindig, hiába,
a messzi, sárga iskolába.
Mindjárt, mindjárt nyolc óra van.

(1915.)

Walter Gyula.

A varázsköpeny.

(Egy spanyol diák története.)

Régen történt a kis história, amit itt el-
akarok nektek mesélni. Távol innen, a szép
Spanyolországban játszódtott le elbeszélésünk,
sok-sok esztendővel ezelőtt.

Sevilla városában járkált egyszer az utcá-
kon egy szegény diák. Nagyon kopott volt a
ruhája és a pénztárcája pedig meglehetősen üres
volt... A zsibárusok utcájában űdöngött sokáig,
aztán belépett egy boltba s a tulajdonostól fel-
öltőt kért.

A kereskedő végigmérve vevőjét, így vá-
laszolt:

Amikor belépett az üzletbe, bizonyosan
látta kilépni azt a kicsike öreg embert, aki ezt
a köpenyt eladta nekem. Ugy látom, hogy ez
épen jó lesz önnek.

— Mutassa meg azt a köpenyt, ha jó, meg
fogom venni.

A kereskedő elővette a kérdéses ruhada-
rabot. A fiatalember fölpróbálta és mindketten
örömmel látták, hogy a köpeny jól áll az ifju-
nak. A diák erre kifizette a kért árat s szó nél-
kül távozott az üzletből a köpennyel.

Amikor hazaért a lakására, szomoruan
kezdte pénzecskéjét számolgatni. Bizony, nagyon
kevés pénze volt már szegénykének. Árva fiu
volt. Szüleitől rája szállott házacskát eladta,
hogy egyetemi tanulmányait befejezhesse, s jó-
formán kenyéren és vizen élt, egyszerűen öl-
tözködött, csakhogy fönn tudja magát tartani.
A felöltő vásárlásra is csak akkor szánta rá ma-
gát, amikor régi köpenye már teljesen fölmondta
a szolgálatot.

Ez időtájt hirdették ki az egyetemen azok-
nak a nevé, akiknek munkálatait az egyetem,
mint legjobbakat, megkoszoruzta. Fiatal bará-

tunk is pályázott erre a jutalomra, de minél közelebb érkezett a döntő pillanat, annál jobban remegett attól, hogy neve nem szerepel majd a győztesek közt.

Erre az alkalomra vette a felöltőt. Amint nézegette köpenyegét, észrevette, hogy a felöltőnek nincs fonákja s úgy van megvarrva, hogy mindkét oldaláról lehet viselni. Nagyon megörült ennek a fölfedezésnek, mert így annyiba vehette, mintha két köpenyege lett volna. Fölpróbálta újból a köpenyegét, s amint a tükör elé lépett, bámulva tapasztalta, milyen pompásan illik rája a köpeny, de még inkább elámult azon, amikor többi régi ruháját is ép oly szépek és finomnak látta. Azután kifordította köpenyegét s a másik oldaláról öltötte föl azt. Kíváncsi volt, jól áll-e a köpeny erről az oldaláról is? Csodás dolog történt újra vele. Habár a nap erősen besütött is a szobába és minden tárgynak árnyékát jól ki lehetett venni, ő a saját testéből nem látott semmit. Láthatatlanná vált teljesen. Amint így nézdelődött, egyszerre csak valami nehezett érzett oldalzsebében. Odakapott és pénzzel teli erszényt huzott ki abból.

– Istenem, mit tegyek? Hiszen az ördög martaléka lettem! Csak az tehet ilyesmit az emberrel.

Ijedten vetette le köpenyét és rémülten dobta le azt és az erszényt a földre. Nem tudta, mit tegyen. Elkezdett helyzetén gondolkodni. Amint így gondolataiban elmerülve ült, vállán hirtelen egy kéz érintését érezte. Fölemelte fejét s egy barátságos arcú öreg embert látott maga előtt.

– Nyugodjál meg, fiam, mondotta az öreg, nem a gonosz szellemnek vagy martaléka. Én a tanulók védő szelleme vagyok. Tudtam, hogy köpenyt akarsz vásárolni és én magam vittem ezt a köpenyt a kereskedőhöz, hogy tied lehessen az. A köpeny egyik oldalának az a tulajdonsága, hogy mindig újnak tűnik föl s újjá varázsolja a többi ruhadarabot is, amit tulajdonosa magán visel. A másik oldala pedig láthatatlanná teszi az embert s elviszi oda a gazdáját, ahová akarja és teljesíti minden kívánságát. De nemcsak magadon segíthetsz, hanem másokon is, mert az erszény mindig megtelik, va-

lahányszor annak tartalmát hasznos dologra fordítottad. Használd tehát ezt az ajándékot, de ha a bűvös hatalmat a rosszra használnád, a büntetés el fog érni azonnal. Három hónapot adok neked. Rajta légy, hogy ez az idő saját hibád által meg ne rövidüljön. Most pedig indulj az egyetemre, hogy lássad, mi történik ott. Isten veled.

Az ámulat annyira lebilincselte a diákot, hogy észre sem vette, mikor tűnt el az öreg ember. Magához térve, boldogan fogott az öltözködéshez és elhatározta, hogy még aznap este megkísérli bűvös hatalmát a köpenynek.

Felöltötte hát köpenyegét arról az oldalról, amely őt láthatatlanná tette s ott termett az egyetem ama szobájában, ahol a tanárok összegyűltek. Vitatkoztak a pályamunkákról, melyeket meg akartak jutalmazni. Már mindent megtárgyaltak, csakis az első jutalomról volt még vita, kinek adják azt ki a három pályázó közül. Az első jutalom tanári állást biztosított a győztesnek, ezt óhajtotta volna elnyerni a mi diákunk is. Odalépett tehát az asztalhoz s észrevette, hogy az ő dolgozása nincs a többi között.

Ebben a pillanatban megszólalt az elnök:

– Csodálatos, hogy José nem pályázott. Ő a legjobb tanuló.

– Valószínűleg betegeskedett, mondotta az egyetemi titkár, kinek fia José egyik versenytársa volt. S mivel nem pályázott...

– Ki mer ilyet hazudni? – harsogott egy hangos szózat. José dolgozata a 340-es számú s a titkár úr íróasztalában van eldugva.

Rémület fogott el mindenkit. A szózat az asztalból hallatszott, s a szobában senki sem volt látható.

– Titkár úr, nyissa föl íróasztalát, mondotta az elnök. Kutassuk át rögtön.

A titkár nehéz szívvvel nyitotta ki íróasztalának fiókját, hogy azt az elnök átkutathassa.

– Itt van a 340-ik számú dolgozat, kiáltott föl az elnök. S csodának kellett közbejönnie, hogy azt fölfedezhessük. Az elnök kézbe véve a dolgozatot, elkezdte azt fennszóval olvasni és kitünt, hogy a többi dolgozatokat mind jóval fölülmulja s a bírálók mind José dolgozatát tar-

tották a legkiválóbbnak. Boldogan távozott barátunk el a tárgyaltó teremből.

Még azon este jótettet cselekedni is volt alkalma Josénak. Az elhagyatott utcákon bolyongva egyszerre csak segélykiáltást hallott. Láthatlan köpenyébe burkolózva a hang után sietett s még idejében érkezett meg, hogy egy boldogtalant kiragadhasson két rabló keze közül, akik a szerencsétlent ki akarták fosztani és meggyilkolni. José elkergette a támadókat, akik azt hitték, hogy az ördög üldözi őket, mert látni nem láttak senkit sem, csak az ütlegeket érezték a hátukon. Most megfordította köpenyegét, nehogy a szegény sebesültet is megrémítse. Sebeit bekötözte és hazakisérte lakására.

A következő napon történt meg a díjkiosztás. A nagy jutalmat valóban José kapta meg a tanári címmel együtt. Életének ez volt legboldogabb pillanata.

Este újból magára öltötte köpenyét, mely láthatatlanná tette s bekalandozta a várost. Már késő éjjelre járt az idő és éppen hazafelé akart menni, amikor egyik előkelő fogadó padlásszobájában halvány mécsvilágot vett észre. Ugy gondolkodott, hogy csak a nyomor virraszthat ilyen időben és azért rögtön odavarázsolta magát. Hitvány szalmaágyon fiatal asszony feküdt és mellette három apró gyermek. Az asztal mellett beteges külsejű, rongyokba burkolódzott férfi ült, aki hamis rézpénzek gyártásával foglalkozott. Munkája fölé hajolva dolgozott és szeméből nagy könnycseppek hullottak alá.

– Kell a kenyér, mert éhenhalnak – mormolta fogai közt a szerencsétlen. Tudom, bünt követek el, de nem hagyom őket elpusztulni nyomorultan.

Majd eltakarta arcát kezével s keserű zokogásba tört ki.

José eltűnt egy pillanatra s amikor visszatért, emberét munkájával foglalkozva találta. Éppen egy pénzdarab elkészítését fejezte be, amikor láthatatlan kezek kiragadták azt kezéből és a szerszámokkal együtt az ablakon át a fogadó előtt hömpölygő folyóba dobták.

– Nyomorult! Nem félsz, hogy bűnöd gyalázatba dönt? Nem jobb-e éhségtől elpusztulnod, mint bitófán fejezni be életedet?

– Igen, ha az ember egyedül áll, de itt vannak feleségem és gyermekeim.

– Ne zúgolódjál, áldjad inkább Istent, felelte a hang. Fogd ezeket és légy becsületes. José most az asztalra ételt, bort rakott és egy tömött erszényt.

– Hadd el e házat, bérelj rendes lakást és dolgozzál becsületesen.

A férfi térdre borult láthatatlan jótevője előtt, de az már messze távozott.

Több nap folyt így le és José sohase mulasztotta el, hogy a várost be ne járta volna és mindenütt csak jót tett. Nem mult el nap, hogy valami üdvöset ne cselekedett volna s valami gonosztettet meg nem akadályozott volna.

José pályáján is szépen haladt előre. Sok barátja, de sok irigye és ellensége is volt neki. Varázsköpenyével megtudta ellenségeinek cselvetéseit s megakadályozta gonosz terveiket, de sohasem bosszulta meg azokat.

A városban csakhamar hire ment, hogy valami jó szellem vette a várost pártfogásába. Nem kellett többet éjszakai támadásoktól félni. A szegényeknek nem volt több okuk a panaszra, mert mindenben segítségükre jött a város ismeretlen védőszelleme.

Egy alkalommal a király életét is megmentette, aki ellen hűtlen alattvalói összeesküvést szőttek. José leleplezte az utolsó pillanatban a bűnösöket, de az egyik gazfickó pisztolyt kapott elő s a királyt le akarta löni. José villámnál gyorsabban felöltöjtét a királyra vetette s így őt láthatatlanná tette. A lövés eldőrdült, de a golyó Josét találta. A király, aki a csodás erejű öltönyt magáról levetette, a lábainál egy sebesült ifjút látott. Megértette, hogy ez fogta föl testével a neki szánt golyót. Rögtön udvari orvosát hívatta, hogy a bátor ifjút vegye gondozás alá s vizsgálja meg, sebe nem halálos-e. A nagy zajban egy szelid arcú öreg ember José köpenyét fölkapta és a sokaság között eltűnt vele.

A seb, szerencsére, nem volt halálos s a gondos ápolás mellett barátunk hamarosan fölgyógyult. A király betegsége alatt többször meglátogatta megmentőjét, aki a csodás köpeny történetét is elbeszélte urának, a királynak.

A király Josét fölgyógyulása után lovaggá ütötte, temérdek kincsel ajándékozta meg és és fényes ünnepséget rendezett tiszteletére. Az ünnepély végén egy nyájas arcú öreg ember, kezében egy csomagot tartva, közeledett Joséhoz. A csomagban a varázsköpeny volt.

— Kedves fiam, mondotta az öreg, visszahozom köpenyedét, amelyet olyan nemesen használták föl. Legyen tied addig, amíg akarod. Jószággal, némesszivűségeddel igazán rájászolgáltál.

José megölelte a jó öreget és nem fogadta el csodás ajándékát.

— Inkább szeretek, mondotta, csalódásban élni és az emberek jószágában bizni, mint örökké

azok hibáit, gyarlóságát látni. Hogy az ember boldogan élhessen, embertársait szeretnie kel és félek, ha az emberek minden gonoszságát kiismerem, nem tudom többé szeretni felebarátomat. Nem akarok más lenni, mint a többiek és iparkodni fogok mindent ellefedni.

— Okosságodtól vártam ezt, válaszolt a jó szellem. Legyen óhajtásod szerint. Te mindenképen jó és boldog leszel e földön.

E szavak után eltűnt az öreg. Jövendölése beteljesedett. José királyától szeretve, mindenkítől tisztelve boldogan élt sokáig.

Ami a varázsköpenyt illeti, azt sohasem látta és sohasem kapta meg többé senkisé.

Peregjetek, kis gyöngyszemek...

(Inširă-te mărgărite.)

— Irta: Vasile Alexandri. — Magyarba átültette: dr. Szeremley Ákos. —

(Folytatás és vége.)

III.

Peregjetek, peregjetek,
Hosszu szálon kis gyöngyszemek,
Mint ahogy a mese szála,
Folyik a szó egyre-másra.

Karra vette, átölelte,
Hosszu fehér gyolcsba tette
És ölelten ott a kertben,
Ablak alatt, a közelben
Elföldelte gyengén, lágyan,
Nem is másban, virágágyban
A szomorú édesanya.
S hát reggelre, hát hajnalra,
Ott abból a virágágyból
Két szép fenyő nőtt magától.
Oly egyforma még nem termett:
Éppen, mint két ikergyermek!
Oldaláguk összeérten,
Nőttek aztán kéz a kézben,
S piros hajnaltól estvélig
Elértek az ablakszélig.

— Csendesesen, csak csendesesen,
Kis testvércém, mit látsz benn?
— Látom, látom jó anyánkat,
Nekidült a fehér ágynak,
Térdepelve fekszik ott,
Hallod, hallod, hogy zokog?
— Ah anyácskánk, jó anyácska,

Rosz nekünk az árvaságba!

— Felkelt, sóhajt, — talpig gyászban,
Jár, bolyong az üres házban,
Mind keres... néz szerteszét
És tördeli két kezét,
Meg-megcsuklik, megvonaglik,
Hívó szava idehallik.

— Jó anyácska, édes, drága!
Hisz itt vagyunk, a két árva.
Itt vagyunk az ablakodnál!
Oh, ha most karodba vonnál,
Csókolgatnál, ölelgetnél,
Mint még tegnap, kényeztetnél!
Sarjai bús árvaságnak,
A két árva sír utánad.
Két fenyőcske így beszéle,
S az anya, mint íű a szélbe'
— Künn dereng már, pitymallik —
Odabent csak elhanyatlik,
Majd riadtan felszökell:
Menni kell most, menni kell!
Futva, fut már ablakához,
Jaj, valakit még megátkoz,
Dehogy átkoz, dehogyis:
Nevet is, meg zokog is.
— Hát ti vagytok, drága szentem?
És én majd hogy megijedtem
Tőletek, óh, tőletek!
Hisz anyácska úgy szeret!

Rosz volt ott a hideg földben?
 Nem hiába könyörögtem.
 Úgy örvendek...! Ah, de mégse,
 Nem lehet jó künt a szélbe,
 Nincs ott, aki pátyolgasson,
 Nincs ott, aki altatgasson,
 Csititgasson, ölelgessen,
 Csókjaival ébresztgessen!
 – Oh, ne tépelődj hiába,
 És ne bánkódj, jó anyácska!
 Szél ha süvit, ó, ne bánd,
 Isten vigyáz mireánk,
 Elgondoz ő élőt, holtat,
 Boldogat és megraboltat,
 Nézd a meleg tavaszeste,
 Águnk könnyel öntözgette,
 Lenge szellő altatott,
 Karján lágyan ringatott.
 Éppen így lesz holnap este,
 Pátyol meleg köpenyegbe
 A tavaszi lehellet,
 Öntöz édes permeteg
 S csókolgató napsugár
 Rajtunk ágró-ágra jár.
 – Mit beszéltek tavaszestről
 És sugárról s permetegről?
 Nem látjátok a felhőket,
 Vésszel teli közelgőket?
 Oh, hogy zúg már, hogy remeg,
 Töri, zúzza testeteket!
 Oh, az ég harsogva harsog,
 Ví a villám szörnyü harcot.
 Ah, mint félek, remegek,
 Drága kincsem, értetetek!
 Bús szavait ki sem szólta,
 Már az eget teleszórta
 Nagy fényesség hirtelen,
 S lőn sötétség ideleenn.
 Majd kigyult a fenyők törzse
 S édesanyjuk, hogy leszökne,
 Ott terem az ablakon,
 Haja bontva, szabadon.
 S ime, lenn két szikra szökken,
 Fel magasba, égbe röppen,
 S fenn a csillagok között
 Csillagfénybe öltözött.
 Ah, és nézd az anya arca,
 Hogy derül fel, mint viharra,
 Ha elül a fergeteg,
 Mosolyog a hold s nevet.
 Futva fut le a lépcsőkön,
 Boldogan jár a mezőkön,
 Mind az eget kémleli:
 Jó neki már, jó neki...

IV.

Peregjetek, peregjetek,
 Hosszú szálon kis gyöngyszemek,

Mint ahogy a mese szála,
 Folyik a szó egyre-másra.

Erdőalján völgyeszögellet,
 Tiszta forrás tükre mellett
 Elheverve félkönyvéken
 Ül az anya a kutszélien.
 Futó felhő száll felette,
 Afölött jár tekintete,
 Nézi, nézi az eget,
 Merre vágya felvezet.
 Lent az égnek tükörképe,
 Most már inkább odanézne,
 Mert az égen tiszta kékség,
 Lent a vízben van sötétség,
 A derült ég nem teszi,
 Forrás mélye felveti.
 Így tesz nappal,
 Akarattal
 Forrásvizet bodrozza,
 Egy virággal fodrozza,
 Hátha most, tán most meglátja,
 Hogy elsimul fodrozása
 S újra kezdi százszor is,
 Szánja már az alkony is,
 S elhanyaglik. Hosszú árnyak,
 Hirnöki az éjszakának
 Messzi útték a napot,
 Égnek fönt a csillagok.
 Most az erdő sok titokkal
 Megtelik szent fájdalommal
 S mintha forrásvíz csobog,
 Fel-felbúgnak a jajok.
 Bűnét, ha volt, megvezekli,
 Annyi szent, ő leéneklí,
 Jajjal teli panasza,
 Megremeg az éjszaka:

„Mennyi csillag, mennyi fenség,
 Mind várta a sötét estét,
 Fényt hogy gyujtson sugara,
 Kettő áll csak egymaga.
 És reggelre, fényükvesztve
 Mind kihúnynak rendre-rendre,
 Kettő csak, ki fennmarad
 S küld le hozzám sugarat.
 Ah, a vágytól szívem ég,
 Küldd le nekem, ó, nagy Ég!”

„Csillagocskák, szép szelidek,
 Anyukáé kis cselédek,
 Ah, ti itt kihunytatok
 S fényetek ott fenn ragyog?
 Van szivetek nézni engem
 Szálljatok le hozzám sebtlen!”

„Hogy jó ottan, hiszem én,

Nagy fényesség közepén,
Ah, de fénynél szebb az érzet,
Mint madárnak puha fészek,
Édesanya kebele,
Szálljatok le hát ide!
Szálljatok le, szálljatok,
Földre hozzon vágyotok!"

S óh csodálat! – Hova lett?
Két csillag lent elveszett.
Épp hogy láttam még futtában
Egy eltűnő ezüst sárban,
Mint a sebes nyíl ha száll
Es a földre letalál.
Volt is ott egy kerekföld
Rengő-ringó búzaföld
És ők lettek gyöngyszemek,
Ragyogók és fényesek.

Kérdem, tudtok olyan embert,
Ki megússza a nagy tengert,
Erdőbe ki behatoljon,
Annyi fát ott megszámoljon
És a fáknak levelét
Szanaszét és szerteszt?
Hát vajjon azt megmondhatnád,
Ki tudja az ég csillagját,
A vihartól hányatott
Tenger síkján a habot
És hogy mennyi napsugár van,
Mennyi illat a virágban?
Senki, csak az anya vágya
Jár be minden földzúgába,
Szirtre toppan, kőre hág,
Hogy meglelje vígaszát.

Igy, mint a szót-szóba öltöm,
Ott azon a kerek földön
Jár az Urnő szakadatlan
És nem marad számolatlan
Búzaföldön egy kalász,
Minden szemre úgy vigyáz.
A kalászt kibontogatja
Szemről-szemre válogatja,
Nem kell neki pihenés,
Bár megállás, egy kevés,
A nap és hold fénye mellett
Eget-napot csak szemelget
És ime csak — nézz oda!
Hogy felfakad mosolya.
Egy kalászból kiszedett
Két kis fehér gyöngyszemet,
S ah mi boldog, van már kincse
Csókjával hogy telehintse,
Füzögesse álmódzva
Hol megoldja, hol bogozza
És szorítsa keblihez,
Ah szegény nő, mívelsz?

Énekel, csak énekel:

„PeregjeteK, lengjeteK,
Hosszú szálon gyöngyszemek,
Mintha egyszer sírni jön
S el nem apad már a könny.“

„PeregjeteK, lengjeteK,
Hosszú szálon gyöngyszemek,
Ah mint az én éveim
Bú s bolyongás térein.“

„PeregjeteK, lengjeteK,
Hosszú szálon gyöngyszemek,
Mig kihúny a fájdalom
S véget ér már bús dalom!“

LUSTA PALKÓ.

*Nincs jobb dolga senkinek se.
Mint a lusta Pálnak:
Házuk előtt egy fürdőkád,
Azt teszi meg várnak.
Ott lógatja a két lábát
És a napot lopja,
Ha jóllakik friss kenyérral,
Sem mire sincs gondja.*

*Lusta Palkó, lusta Palkó,
Hallgass reám egyszer:
Henyélésből, naplopásból
Nem él meg az ember.
Dolgozzál is a kenyérért,
Ha megeszéd szépen.
Hidd el nekem, a lustaság
S nem a munka szegény.*

GARA ÁKOS.

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés az oroszlánról.)

Tamás: Azért szeretek veled beszélgetni, apus, mert sok dolgot hibásan tudok és te helyreigazítod. A könyvekben sok mindenfélét olvasok és nem úgy képzelem el a dolgot, ahogy a valóságban vannak. Ne haragudjál hogy mindig kérdezősködöm! Nagyon sokat szeretnék tudni. Néha azt szeretném, ha mindig mellettem volnál, mert aztán elfelejtem, mit is akartam kérdezni. Ma délelőtt például sok mindenre gondoltam, fel is jegyeztem, hogy miket fogok kérdezni tőled.

Apa: Jól teszed, ha azonnal feljegyzed azt, amit kérdezni akarsz. De csak egyfélért szabad egyszerre kérdezni. Ha azt befejeztük, kérdezhetsz másikat.

Tamás: Itt vannak a kérdezni valók. Kezdjük az elsőn. Miért hívják az oroszlánt az állatok királyának?

Apa: Én azt hiszem, hogy te is őt választanád az állatok királyának, ha rád bízna a választást. Vannak nála erősebb, vannak fürgébb, vannak szebbszőrű állatok, de egy sincs, amelynek olyan méltóságos volna a külseje, mint a him oroszlánnak. Tartásában, mozgásában van valami fejedelmi, még akkor is, ha a ketrecében ül. Hát még a pusztában! Ott, ahol otthon érzi magát. Aztán az ereje sem közönséges. Ha egy ökörrel a szájában nem is ugrik át magas kerítéseken, egy borjút, vagy kisebb tehenet könnyen átrepít. A hangja pedig retteget kelt nemcsak az állatvilágban, hanem az emberek szívét is megremegetti. Mély és erős, mint a mennydörgés. A fejét a föld felé tartva ordít, míg a legtöbb állat előrenyújtott vagy felfelé emelt nyakkal ordít vagy üvölt. Hangja azért hangzik olyan különösen. Ha tapasztalatlan ember hallgatja, sejtelve sem lehet róla, mekkora távolságban van az állat. A tigris bőre sokkal szebb, mozgása fürgébb és hajlékonyabb, az elefánt vagy orrszarvu testi ereje jóval nagyobb, a zsiráf magasabb, a gorilla okosabb, mégis az oroszlánt választanám én is királynak, ha a választással megtisztelnének az állatok.

Minden nép így gondolkozott. Már beszélgettünk arról, hogy az egyiptomiak a sirboltjaikat képekkel díszítették. A képek között gyakran találkozunk az oroszlán képével. Az egyik király dicsekszik, hogy sok oroszlánt ejtett el vadászaton. Egy másik képen egy királyt látunk, amint oroszlán segítségével harcol az ellenség ellen. Allitólág az egyiptomiak annyira megszelídítették, hogy vadászatra is felhasználták. Nem is rossz gondolat. Még ma is

megrémülne az ellenség, ha néhány száz oroszlán hirtelen soraikba ugrana. Ha nem is ártának annyit, mint a nagy ágyuk, sokkal nagyobb rémületet okoznának.

Tamás: Én nem tudom elhinni, hogy az oroszlánt úgy be lehetett volna tanítani, mint a kutyát. Honnan is vettek volna olyan sokat, hiszen az oroszlán ritkán fordul elő?

Apa: Én sem hiszem, hogy vadászatra betaníthatatlán volna. De azért meg lehet szelídíteni, ha kicsi korában fogják el. Különösen azok szelidek, melyek a fogságban születtek. Petőfi még jogosan gondolta, hogy a ketrecébe zárt oroszlán régi hazájára, a szabadság végtelen pusztáira gondol, a mai oroszlánokról már nem kell ezt hinnünk. Az állatkertben látható oroszlánok legnagyobb része a pusztára nem gondolhat, mert fogságban született és nőtt fel. Magam is láttam többször kis kölyök-oroszlánokat kutyákkal játszódni. Nagyon kedvesek. A kutya nem is fél tőlük, úgy látszik, nem tudja, hogy milyen karmok vannak elrejtve a lábain. Már a kis kölyöknek is élesek a karmai.

Tamás: Igaz, hogy az oroszlán farka egyetlen csapásával leterít egy ökröt is?

Apa: Nem kerül le az ökör olyan könnyen, de annyi bizonyos, hogy az oroszlánnak nagy ereje van a farkában. Nem is sejtet, miért. A farka végén csontszerű keményedés van, mely tüskeszerűen végződik. Ha ezt hozzávágja az állatokhoz, bizony fájdalmas és kemény ütést okoz. De nem a farka az ő fegyvere, hanem rettenes fogai és karmai. Szétmancogolja áldozatát.

Tamás: Megtámadja az áldozatát is?

Apa: Legfeljebb az elgyöngült elefántot, vagy a nagyon fiatal. A felnőtt egészséges elefánttal nem bír. Többször mondtam neked, hogy az állatok nem keresik a harcot minden áron. Tisztelik egymásnak az erejét. Az oroszlán azok közé tartozik, amelyek nem keresik a könnyű prédát. De erején felül ő sem kezd támadni. Néha így sem sikerül vadászata. Olykor-olykor egy-egy jól megtermett vad bivalybikára is ráveti magát. Karmai belemélyednek az áldozat testébe, de a bika gyakran lerázza magáról és elmenekül. Azonban még évek múlva is viseli a szörnyű emlékeket. Gyakran lőnek a vadászok olyan bikákat, melyeknek nyakán szörnyű forradások emlékeztetnek az oroszlánnal vívott párviadalra. Nemesak a cirkuszban rendeztek ilyen viadalokat, hanem előfordulnak ezek a szabad ég alatt is. És ezek az igaziak! A cirkuszban az

állatok nem viselkedtek mindig rendes szokásuk szerint. Kiehezgették őket, hogy dühösebbek legyenek. De megzavarta ősi természetüket a szokatlan világosság, a tömérdek ember kiabálása és magának a nagy embertömegnek látása is. A cirkuszba hozott állatok szegény áldozatok voltak, melyek majdnem kivétel nélkül a menekülésre gondoltak. Még az oroszlánok is. Igen gyakran ingerelni kellett őket, hogy támadjanak. De mégis szerették őket a cirkuszi játékokon. Gyönyörű alakjuk és rettenetes hangjuk tetszett a rómaiaknak. Rengeteget elpusztítottak. Eleinte csak pár oroszlánt eresztettek az arénába, majd természetesen, mindig többet és többet, mert egyik ember le akarta főzni a másikat. A játékokat tudniillik császárok és más nagyurak rendezték a saját pénzükhöz, hogy a nép kegyét megnyerjék. Egy-egy császár vagy vezér több száz oroszlánt bocsátott az arénába. Persze, hogy megfogyatkozott az állat. Nagyon sok oroszlán elpusztult, míg egy pár százat sikerült összefogni. Vermekben fogták. Képzelted, hány embert összemarcangolhatott, míg Rómába juthatott, hogy a felséges népet néhány percig gyönyörködtethesse. Az oroszlánvadászok még akkor nem védekezhetek kitűnő puskákkal, mégis erősen megritkították a gyönyörű állatot. De azért még néhány száz évvel ezelőtt nagyon el volt terjedve egész Afrikában és Ázsia nagy területein is.

Tamás: Nem is tudtam, hogy Ázsiában is van oroszlán.

Apa: Az ősi hazája valószínűleg Afrika, de a Szezi-földszoroson átsétálhatott Ázsiába, mielőtt a földszorost átvágták. Régebben nagyon el volt terjedve ott is. A biblia több helyen megemlékszik róla, hiszen Palesztinában is élt. Nemi különbség van a két világrész oroszlánjai között. A legszebb, leghatalmasabb az Afrika északi részén élő berber-oroszlán. De ezt is meg lehet szelidíteni, ha fiatalon kerül fogságba. Egyes könyvekben csodával határos dolgokat olvashatsz a megszelidített oroszlánokról. Egy római hadvezérről például azt írják, hogy egyszer oroszlánoktól huzott kocsiban ment át a városon. Én nem tudok benne hinni. Mások azt írják, hogy az oroszlán kutyamódra követte őket és engedelmessékedett nekik.

Tamás: Teljesen lehetetlennek tartod, hogy ilyen szelid oroszlánok vannak?

Apa: Nem tartom teljesen lehetetlennek, de nem is hiszem el könnyen. A macskaféle állatok nagyon játékosak és kedvesek, míg fiatalok. Ha felnőnek, megtarthatják ugyan szelidségüket, de kitörhet ősi természetük. Talán, ha sokáig fogságban élnek, az unokák unokái már leszoknának ősi vadságukról. Persze te jobban sze-

retnéd, ha egy házőrző oroszlánt tarthatnánk, vagy egy kis kocsit, amelybe szelid oroszlánt fognánk be. Lovagolni se rossz volna rajta, nem vetné le könnyen az embert, mert jól megfogózatna a sörényébe. Mert remélem, közönséges sörénytelen nőstényoroszlánra rá se néznél. Ha jó kedved kerekednék, megsarkanytuznád, hatalmasokat ugrana, szinte úgy éreznéd, hogy repülsz. Azaz, hogy ki kell, hogy ábrándítsalak. Az oroszlán ugyan gyönyörűen ugrik, de nem fut kitűnően. Elég súlyos a teste. Nem ritka a 2 métermázsás sem. Nem is szeret sokáig futni. A jó ló, a strucc, az antilop elmenekül előle. Még a megijesztett és megvadult csorda is gyakran elhagyja. A méltóságával sem egedzik, hogy sokáig futhasson az állatok után. Megáll, majd lehasal rendesen a víz partjára és várja, míg jön a zsákmány. Törnek esténként tikkadtan a folyóra, vagy tóhoz a növényevők. Szimatolnak. Ha a szél az oroszlán felől jön, megérzik a szagát, a vezérállat megfordul és örült iramodással menekül. Utána a csorda. A könnyű és biztos prédának vége. De hosszú még az éjszaka, ráér zsákmányt szerezni. Rémitő ordítása messzire hangzik, elnémul utána az erdő, mint mennydörgéskor elhallgatnak a beszélgető emberek. Aztán mozgás támad, menekülnek. A zürzavarban némelyik szerencsétlen nekifut az oroszlánnak. Az is előfordul, hogy több oroszlán van a területen, bármelyik csapáson történik a menekülés, egyet-kettőt elér végzete. A vadászok szerint olykor 6-8 oroszlán is szövetkezik. Rendszeresen azonban egyedül vadászik, nem szereti nagyon a társaságot. Ha az erdőben nem találja meg zsákmányát, elmegy érte a falu közelébe, megtámadja az utasok állatait és elhurcolja. Az afrikai állattenyésztők erős és magas kerítés mögé zárják éjszaka állataikat. Mikor az oroszlán szörnyű hangja hallatszik, az állatok érzik, hogy végzetük közeledik. Iszonyu zürzavar támad a bezárt állatok közt. Fejvesztetten futkároznak, neki-nekirohannak a kerítésnek, ugyhogy néha át is törik s ezzel utat csinálnak a királynak. Az oroszlán nem gyilkos, nem vérengző. Kiválasztja prédáját és viszi. Ha nincs ut, nem jön zavarba. Rettenetes ugrással átveti magát a kerítésen és megszerzi a zsákmányt, ha nincs olyan fegyveres ember, aki szembeszálljon vele.

Tamás: A nyáj mellett mindig kutyák szoktak lenni. Nem támadják meg az oroszlánt?

Apa: Vannak kutyák, amelyek felhajtják, nagyon közel azért nem mennek hozzá. A vadásznak jó szolgálatot tesznek, mert az oroszlán a csaholó kutyákra figyel. A vadász nyugodtan célba veheti. Már tudniillik, aki nyugodt. A te kezében bizonyára reszketne a fegyver.

A legtöbb kutya azonban rettenetesen fél tőle. Ha a hangját hallja, ijedten menekül gazdájához, szinte könyörög a szeme, hogy védelmezze meg. A hangjának már ilyen a hatása.

Tamás: Sok embert pusztít el az oroslán?

Apa: Annyit nem, mint a tigris. Nem szívesen támadja meg az embert. Azt mondják, hogy az oroslánnal nyugodtan szembenéző embernek nincs mitől tartania. Ha azonban valaki menekül előle, annak vége van. Talán azért

mondják ezt, mert nincs olyan ember, aki fegyvertelenül nyugodtan szembenézett volna az oroslánnal, hacsak a rémülettől földbe nem gyökerezett a lába. De én elhiszem a vadászoknak, hogy az oroslán nem támadta meg őket. Egy jó puskával a kezökben ők megfigyelhették az oroslán viselkedését. A ragadozók általában nem szívesen támadják az embert, de azért nem szeretnék éjjel még jóllakott oroslánnal se találkozni.

Öcsike vajaskenyeret halászik.

Tavalyelőtt nyáron még csak Andris halászatott olyan szorgalmasan és csöndesen, ahogy az anyai nagyapjától látta. Öcsikének

akkor még nem fült a foga ehhez a csöndes mesterséghez. Dehát, úgy látszik Öcsike is kezd öregedni, csöndesedni... elég az hozzá, tavaly nyáron nagy halász lett belőle is. Olyan nagy halász, hogy otthonhagyja Andrist, aki valami indiántörténet olvasásába mélyedt s a kis kutyájával meg egy hosszú horgászóruddal elindul a patak felé. Elindul... még pedig, akár hiszitek, akár nem, tizórai előtt.

No hiszen, ha nagy halászkedvében megfeledkezett Öcsike a tizóirairól, hamarosan akadt, ami eszébe juttassa. Először is a korgó gyomrocskája. Aztán pedig a jegyzőék Peti fia, aki az ablakban állva akkora vajaskenyeret evett, hogy három magafajta legénykének is elég lehetett volna.

– Adj, egy kicsit a vajaskenyeredből Pe-

tikém, – szólt fel hozzá Öcsi, – elfelejtettem tizóiraizni.

– Nem adok én, – felelte hetykén Peti, – bár magamnak elég legyen.

Öcsike egy szót sem szót többet és sarkon fordult. Még csak azt sem hányta szemére Petinek, hogy hányszor evett náluk éppen ekkora vajaskenyereket. Nem szólt egy szót sem,

de – gondolkozott. És ha Andris ott van, alighanem észreveszi az arcán, hogy valami nádselű gondolata támadt.

– Gyere csak, Foxikám, – szólt gyöngéden a kutyájához (mellesleg mondva, több esze volt ennek a kutyának, mint a Stánci néni Pufijának.) – Gyere, gyere, ha sereted a vajaskenyeret!

Foxi nyilván megértette, miről van szó, mert szemmel látható gyönyörűséggel tűrte, hogy Öcsike a derekára kösse a horgászó zsinort.

Peti eközben nyugodtan letette a vajaskenyérét és elment az ablak mellől. Nem félt, hogy ebből a magas ablakból eltűnhetik a vajaskenyér.

No hiszen csak erre a pillanatra várt Öcsike! Szépen az ablak alá sompolygott s a horgászórudon fölemelte Foxit a vajaskenyérig. Akár hiszitek, akár nem: Foxi olyan okos kutya volt, hogy parancsot sem várt, tüstént szájába kapta a vajaskenyeret.

Mire Peti visszatért az ablakhoz (barackot kérni ment a mamájához, hogy még jobban felbosszantsa Öcsikét) – akkor még jobban testvériesen megosztottak a vajaskenyéren és nyugodtan eddegélték az ablak alatt.

– Jaj, jaj, te akasztani való! – kiáltott fel Peti, – hát repülőgéped van, hogy el tudjad venni a vajaskenyeremet?

– Repülőgépem nincs, – felelte teli száj-

jal Öcsi, – de volt egy nadselü gondolatom.

Azzal ügyet sem vetett Peti óbégatására, vállára vetette a horgászórudat és megindult szépen – hazafelé!

– Hát nem halászni még? – álmélkodott Peti.

– Megvolt már az én halásatom, – szolt hátra foghegyről Öcsike, – most megyek és

elmondom Andrisnak, hogy olyan halat fogtam, amelyet se ő, se Győri nagypapa nem fogott soha életében!

Elek nagypapó.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

Kockarejtvény.

Beküldte egy bácsi.

E	E	E	E	E	Régi pogány női név.
E	E	E	M		Örül a gyermek ennek.
M	Ö	S			Séta közben nem szeretik.
S	S				Kötőszó.
S					Mutató névmás.

Betűrejtvény.

Beküldte Henter Kálmán.

ewj ly a mos dó oly a a g r ül ző

Tökmag király harmónikázik az új harmónikával.

(Londonban, hej, van számos utca dallamára.)

Sűrű panasz száll Kisbaczonba:
Miért hallgat Tökmag király?
Némely levél pláne goromba:
Irgum-burgum, harmónikálj!
Meg se mukkantál az ősz óta,
Mikor a sárból nagyapóka
Fülnél fogva kiráingatott
S az életnek visszaadott.

Igaz, igaz, azt, hogy még élek,
Nagyapónak köszönhetem,
De hálni járt belém a lélek,
Mióta volt ez esetem.
Legyen kedvem harmónikázni,
Mikor egész nap hapticázni
Kell a szörnyű kaland után,
S nézek magam elé bután.

Szegény nagyapó mit kinlódott,
Mig a hapticit megszünteté,
Harmónikám a falon lógott,
S szépen a rozsdá megevé.
Jaj, Istenem, mi lesz most vélem?
Hát hallgatnom kell egész télen?!
Ugy elbusultam magamat,
Nem hallották egy hangomat.

Karácsony estig szót se szóltam,
Am akkor szavam megeredt.
Ily boldog még sohasem voltam,
Nem értem még ily szép telet.
Szoba közepén karácsonyfa,
— Aranyszálakkal körülfonva —
Mit nekem nannjó állita,
S rajta szép új harmónika!

Ó, nannjó, drága jó nannjóka,
Kezét ezerszer esókolom.
Ó neki szól az első nóta,

S én úgy szívemből dalolám!
Ősz fejjel újra gyermek lettem,
Kiderült az ég énefelettem,
Mosolygva nézett nagyapó:
No lám, no lám, a vén bohó!

Hát zengjen a dal, félre bánat,
Csend, figyelem, kis cimborák!
Hallgassátok harmónikámat,
Megkezdem a dalok sorát:
Áldás, békesség minden házon,
Gazdag a szegényt fetruházzon,
Az árva — árva ne legyen
De minden jóban részt vegyen.

S kis cimborám, kit iskolába
Hi a csengő, ne tétovázz,
Ne töltsd idődet ott hiába,
Semmit más napra ne odázz.
Igy lészen a hármashból kettes,
Nemkülömben a kettesből eggyes,
És így lesz vidám a nyarad, —
Bizony, ki mint vet, úgy arat.

Kockarejtvény.

Beküldte Káhán Klára.

E	SZ	Ó	J
R	N	U	M
Sz	K	A	L
Á	M	F	É

E kockában levő betűk jól elhelyezve ismert közmondást adnak.

Betűrejtvény.

Beküldték Grosz Testvérek.

b' acz
on •

Kockarejtvény.

Beküldte Káhán Klára.

1	1	1	1
2	2	2	2
2	2	2	3
4	5	5	5

A kockában levő számokat úgy kell rendezni, hogy minden sorban felülről lefelé, jobbról balra és keresztbe a számokat összeadva 10 számösszeget adjon.

Egy szegény fiu története.

— Irta: Dánielné Lengyel Laura. —

(Folytatás.)

Pista keresztanyjához volt meghíva s csak négyen mentek át Budára.

Zádor Misi régen volt olyan boldog, mint ezen a vasárnap délután.

Mig ott sétálgattak a zöld erdőben, teli tüdővel, mohón szivta a friss levegőt. A tiszta, friss levegőt, melytől már majdnem teljesen elszokott a pesti bérkaszányák között. Itt nem fojtogatta a hőség, a gyilkos napsütés, a fülledt forróság. Könnyű szívvvel, derülten sietett előre, mikor Laci hirtelen hozzáfordult:

— Látod, itt lakik a vén uzsorás, mondta Misinek.

— Miféle uzsorás, — kérdezte Misi és tekintett a kertbe, melynél szebbet soha életében nem látott. Hatalmas fák, virágzó bokrok között vezetett fel egy út, valószínűleg a villához, de azt nem lehetett látni, elfedték teljesen az óriás vadgesztenye, platán és juharfák.

— Hát Agoston Ferencz, — felelte Laci, — a mi szeretve tisztelt duggazdag nagybátyánk, akinek kegyességétől mindnyájan éhen halhatnánk.

Ezzel hirtelen odaugrott a kapu mellé és erősen megnyomta a villamos csengő gombját, a következő percben már szaladni kezdett. —

Misi bámulva nézett körül, mért rohan a másik oly eszeveszettül, de a magyarázat nem késett sokáig, mert hirtelen kicsapódott a kert ajtó mögöttes és egy izmos, durva tenyér már meg is ragadta.

— No most megkaptalak jó madár, . . . Majd adok én neked, idegen ajtókon csöngetni, a becsületes embert munkájában zavarni. Várj csak, majd megtanítlak én emberségre.

— Ne bántsa a gyermeket, József, — intette a haragos szolgát, az hirtelen el is eresztette a fiut.

Most a két férfi azt várta, hogy a fiu gyorsan kerekét fog oldani, de Zádor Misi helyén maradt. Még kissé kábult volt az agya, most kezdte megérteni, hogy tulajdonképpen mi is történt vele? — Fejét fölemelte és tekintete azzal az öreg, szigorú arcú ur tekintetével találkozott, kit pár héttel ezelőtt kocsiiban látott, kit Laci vért szívó gonosz, zsugori uzsorásnak nevezett.

A vért szívó gonosz zsugori most elgondolkozva, majdnem szomorúan nézte a fiu arcát:

— Mondd édes gyermekem, nem találssz-e te más, hasznosabb foglalkozást magadnak, mint hogy idegen embereket zavarj és bosszants?

Misi arca vérvörös lett. A szolga dühös fenyegetése nem hatott úgy reá, mint ez a szelid, majnem szomorú hang.

— De hiszen én nem . . . nem én voltam . . . mondta zavartan, égő arccal.

— Fiam, mire való ez a hazudozás? Hiszen látod, hogy nem bántalak.

— Nem hazudok, — mondta a fiu, most már bátran fölemelve fejét. — Egy másik fiuval voltam, az nyomta meg a csengőt, hogy mindjárt utánna elszaladjon.

— Hogy hívják azt a fiut? — kérdezte az öreg ur szigorúan, mereven nézve a fiu szemébe.

— Borsos Lászlónak.

Az öreg ur arca elkomorult, kezével szomorúan legyintett, majd kisvártatva így szólt:

— Most már elhiszem, hogy igazat mondtál és sajnálom, hogy a szolgám megsértett. Nesze, itt van öt korona, vegyél magadnak valami jó könyvet érte, legyen neked más, nemesebb, okosabb szórakozásod, mint az idegen ajtókon való becsöngetés.

Azzal megfordult és szó nélkül bement villája kapuján.

Misi később utólrta Borsos Lacit, ki hangos nevetéssel fogadta.

— Nohát kikaptál a vén uzsorástól? — kérdezte tőle nagy hahotázás között.

Borsos uram hátra fordult és megkérdezte, hogy mit nevet Laci olyan jóízűen? Borsos Laci megmondta és Borsos uram tréfás szertettel barackot nyomott a fejére:

— Nagy imposztor vagy fiam, de nem bánom, hogy megbosszantottad a zsugorit. Adott-e nyaklevest? — fordult azután Misihez nevetve.

— Nem bántott, — felelt Zádor Misi komoly hangon.

— Nem bántotta, — vágott közbe mérgesen Borsosné, — mert nem tudta, hogy Misi is rokona. Idegenekhez nem rossz a vén farizeus, hiszen folyton jótékonykodik, ad szegényeknek, betegeknek, mindenféle léhűtő, szemét népek, csak a saját véreit tagadja meg.

— Rokonom nekem Agoston Ferencz? — kérdezte Misi elpirulva.

— Az, — felelt Borsosné kurtán, de nincs mit dicsekedned vele. Tőle ugyan egy falat kenyert, egy ital vizet se kaptál. A duggazdag Agoston Ferencztől éhen halhatnál, pedig édes unoka testvére anyádnak, ha én meg nem sajnállak és magamhoz nem vettelek volna.

Misi nem felelt semmit. Jól tudta, hogy

bármit is kezd vele beszélni, Tilda néni mindig átkerüli a szót a saját nagylelkűségére és ön-feláldozására.

Eldondolkozott s maga elé bámult. Arra gondolt, hogy mit szolt volna a szigorú arcú öreg ur, ha megtudja, hogy ő, Zádor Misi, rokona? Aztán megrázta fejét. Valószínűleg még jobban elkomorult az arca. Azt már Misi is látta, hogy Agoston Ferencz nem igen kedveli a rokonait, igaz, hogy nem is szolgáltak reá valami tulságos módon.

VI

Zord, kemény, fehér tél borította be a várost. A kis Misi örült a fehér világnak, bár a tél örömeiből itt nem veheti úgy ki a részét, mint odahaza. Szorgalmasan tanult, az osztályfőnöke mindig megsimogatta a fejét, ha utjába került.

– Csak előre ezen az uton, édes fiam és ember lesz belőled.

Az igazgató ur figyelemmel kísérte Zádor Misit, és néha, ha a folyóson találkozott vele, meg is szólította.

De mindez csak ártalmára volt a szegény fiunak.

Borsosné ugyanis egy napon bement az iskolába érdeklődni a fiuk haladása és magaviselete felől. Az osztályfőnök meg is mondotta mindjárt:

– Zádor Mihály derék jóra való fiu, szorgalmával, magaviseletével meg vagyok elégedve, de a kegyed fia, Borsos László, hanyag, felületes, megbízhatatlan és rossz magaviseletű,

Borsosné rákvörös arccal ment be az igazgató ur szobájába, de bizony szegény igazgató sem mondhatott egyebet Borsos Lászlóról, mit a szomorú igazságot, ellenben Zádor Misit ő is megdicsérte.

Borsosné remegett dühébe, mikor haza ért.

– A haszontalan, hitvány élősd, – kenyérpusztító koldusfajzat!...

– Kiről beszélsz? – Kérdezte Borsos uram bámulva.

– Hát kiről másról, mint arról a Misiről! Bent voltam az iskolában... Csak hallottad volna, hogy dicsérték a tanárai!... De bezzeg volt panaszuk az én fiamra. Igen, mert Laci nem hízelkedik nekik, nem jár utánuk.

– A mi fiunk nem olyan alamuszi, – vágott közbe büszkén Borsos uram, – s ezért haragszunk reá a tanárai.

– Az a mihaszna meg hízelkedik nekik, minduntalan utánuk sonfordál, ismerem a fajtaját, – végezte be a vitát Tilda néni.

Többet nem is beszéltek róla, de a szegény

Misinek Tilda néni látogatása után pokol lett az élete.

– Tanár ur kedvence, igazgató ur becéje, árulkodó Judás, – másként nem is hívta őt Borsosné.

A kis Misi, halvány, megnyult arcából két nagy szomorú szem nézett ki a világba. Ez a két mély szem tele volt bánattal, fájdalommal és megadással. Az osztályvezető tanár ur gyakran mondta a tanári konferenciákon:

– Boldogtalan ez a kis fiu, azt hiszem, nincs megfelelő környezetben. A nagynénjét eleinte jó asszonynak hittem, kétszínű, álnok teremtés benyomását teszi rám.

– Nekem is az a véleményem, – rázta fejét az igazgató ur, – minapában nálam járt s egészen sápadt lett a méregtől, mikor Zádor Mihályt megdicsértem, az ő haszontalan fiáról meg mondtam kereken, hogy mi a véleményem.

– Annál dicséretre méltóbb a gyerekben, hogy derekasan elvégzi a kötelességét. Látom, hogy napról-napra soványodik, szomorubb és sápadtabb lesz. Bár volna valami tisztességes rokona, akinél menedéket találhatna! Tudakozódtam a multkor helyzeté felől, de bizony az felette szomorú. Borsosékon kívül egyetlen-egy teremtett lélek sem érdeklődik a fiu iránt.

– Én meg Borsosék után tudakozódtam, – vágott közbe az igazgató, – és megtudtam, hogy a kis Zádor Mihály felette rossz helyre került. Borsos Sándort sikkasztás miatt elbocsátották hivatalából, az asszony sorra kéreget mindenkitől, akihez hozzájuthat, jótékony magányos emberektől, egyesületektől. Ismerik már Borsosné öngagságát, mint a rossz pénzt. Nem adnak már neki sehol semmit. De most újra azzal kopogtatott be mindenütt, hogy egy árva kis rokonát magához vette és annak kell ruhára, tandijra, meg más egyébre...

A tanár ur megsóválta a fejét:

– Ettől az asszonytól kitelik, hogy azért vette házába a fiut, hogy az ő révén végigkoldulhassa mindazokat, akik már látni sem akarták örökös alkalmatlankodása miatt. Most a szegény árvára hivatkozik s az emberek újra megszánják.

Varga tanár ur nem is sejtette, hogy mennyire igazat mondott mindenben. Borsosné csak azért nem küldte vissza a kis Misit, mert valamit mégis kicsikarhatott a révén a jótékony emberektől,

Egy hideg februáriusi napon a kis Misire mégis lesujtott a végzet.

Reggel még nem sejtett semmit. Tilda néni reggel iskolába küldte őket. Laci fiának megsimogatta a fejét és egy darab vajjas kenyeret nyomott a kezébe. Misi némán nézte.

— No mit tátod a szádat?... Előre egykettő, tanár ur kedvence. Tízórait nem kapsz, majd megkínál pástétommal meg tortával az igazgató ur.

(Folytatása következik.)

PATAK.

Patak fut a kert alatt,
Mint könnyü ezüstszallag.

Kigyózik és kanyarog,
Jobbra itt és balra ott.

Itt fák mellett siklik el,
Szinte törzsük éri fel.

Ott házak előtt szalad,
Mint szeszélyes iszallag.

Füvet tép, virágokat,
Leveleket, ágokat.

Marja medrét, fenekét,
A játék sohse elég.

Kavicsokat visz, sodor,
A sok apró vízfodor.

Mint hancuzó kisgyerek,
Sebesen nekiered.

Majd elfárad, meg-megáll,
S alig rezdül, száll az ár.

Végre a folyóhoz ér,
S ott a játék véget ér.

A folyóvíz elnyeli,
S ki keresi, nem leli.

W. GY.

A BŰS GERLICE.

Lám, megmondtam, bús gerlice,
Ne rakj fészket útszélire;
Mert az uton sokan járnak,
Téged ottan feltalálnak.

Csak rakj fészket az erdőbe,
Annak is a közepébe,
Cédrusfának tetejére,
Fügefának levelére!

(Népdal.)

Az első nap a zárdában.

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, u. p. Nagybaczon, Háromszék megye küldendő, s akkor idejében kaptok választ!

N. Tessitori Nóra. Örömmel jelentem, hogy *Sugari és Biri* bájos története nemcsak nekem tetszett, de az unokáimnak is. Különösen nagy az örömük azoknak, akik hallották szavalni Nóra nénit s most egyszerre csak látják, hogy Nóra néni nemcsak a szavalásnak, de az írásnak is művésze. Most pedig: ha az első lépést megtette, következnie kell a másodiknak és a többinek is. Azzal a bájos történettel elkötelezte magát a gyermekirodalomnak is – várom, várjuk a folytatást! – **Miklós Ferenc.** Irok én, amint láthatod, biztatás nélkül is minden számba. Öcsikétől csaknem minden számban lesz „nadselü” gondolat, s ha egyszer-egyszer elmarad, lesz helyette más jókedvű történet: gondoskodik erről Elek nagyapó. Örvendek, hogy oly sok könyvemet olvastad s olvasója voltál. Az én újságomnak és a Jó Pajtásnak is. Akkor régi unokám vagy te. Isten hozott! – **Révai Bandi.** Hogyne fogadnálak szivesen unokáim közé. Nagy örömem telt szép kerek betűs írásodban. – **Benedek Ella.** Éppenséggel nem találtam csunyanak az írásodat s különösen helyesírással meg vagyok elégedve. A számrejtvény megfejtésének módjával majd egyszer külön fogom megismertetni azokat, akik még nem ismerik. Aztán abbéli kívánságod is teljesül, ami különben a Jó Pajtás többi volt olvasójának is a kívánsága, hogy a nektek kedves alakok átjöjjenek mind a Cimbora-ba, köztük Rókané komámasszony is. Még egyet: leveledből kifelejtetted, hogy hol laktok. Pótold ezt a jövő leveledben. – **Fried László.** Mindkét levélben küldött rejtvényeid nagy részét besoroztam. – **Baritz Ferike és Árpád.** Hogy Háromszékből eredtetek, azt mindjárt láttam a nevetekből. Örömmel látlak unokáim közt, s annak különösen örvendek, hogy oly igen tetszik nektek a Cimbora. – **Puskás Pistuka.** Remélem, eddig már megkaptad a könyvet s el is olvastad. Jól esik hallanom, hogy te is épp olyan gyönyörűséggel olvasod a könyveimet, mint annak idején az édes anyád, akinek add át meleg üdvözlömetem. – **Román Titike.** Akinek sok a tanulnivalója, mint neked is, nem kívánom attól, hogy sűrűn írjon nekem levelet. A fő, hogy szereted nagyapót is, a Cimborát is, s nyáron majd minden héten írsz. Számon tartom az ígéretedet. – **Román József.** Gavallér fiu vagy: a levélpapír első felét átengeded a hugodnak s az ő levele után írod a tiedet. Szép könyvtárad van máris, de tudom, lesz az még jóval nagyobb is. Most már Erdélyben is jelennek meg jó ifjúsági könyvek. Hát csak gyarapítsd a könyvtáradat. A jó könyv a legjobb barát. – **Csetri Mihály és Keresi.** Meglepő szépen irtok és rajzoltok s éppen azért csudáлом, hogy nem vagytok még egészen tisztába a rejtvénytípusok készítés módjával. Például a $\frac{m}{na}$ nem jelent *minden-t*, hanem *mindén-t*, aminek nincs értelme. $\frac{s}{k}$ sem jelent *sok-at*, hanem ezt: *eskán*, aminek szintén nincs értelme. Ha

nem egy, de több ludat rajzoltatok volna egymás mellé, ez *sok lud-at* jelenthetett volna s ez a sok lud akár leteperi, akár megkergeti a díznót, kijött volna az ismeretes közmondás – sok lud díznót győz. Egyedül az 1. számú rejtvény kifogástalan, s ha ezt az Öcsike-rajzok modorában újra rajzoltjátok, közölni fogom. A ceruza-rajzok sokszorosítása igen költséges. Azt hiszem, az 1–31. számig még kapható a Cimbora. Legjobb, ha egyenesen a kiadóhivatalhoz fordultok ezért. Örvendek, hogy tetszik nektek a Tamás érdeklődik és az Öcsike nadselü gondolatai, s annak is, hogy ezután sűrűn fogtok írni levelet nekem. Bizonyos vagyok abban, hogy legközelebb oly kifogástalan rejtvényeket küldtök, mint amilyen kifogástalan az írásotok és a rejtvényetek. – **Szabó Aranka és Géza.** Igazatok van: a jókívánság sohasem késő, s ha szívből indul az útjára, szívhez talál. – **Fruchter Miklós és Riza.** Nem haragszom én azért, hogy eddig nem irtatok, majd pótoljátok ezután. A kiadó bácsinak külön irtam, hogy értesítsen, mennyivel vagytok hátrálékban, de biz' azt feleltem megírni, hogy küldjék el a 46. számot is. Megkapjátok ezt is. Öcsikének és Hancikának továbbítom az üdvözlömet a Cimbora útján, mely nemcsak nekik, de több más pesti gyerekeknek is jár. – **Petheő Éva és Ádám.** Ej, ej, hát nem irtok egyebet Elek nagyapónak, aki nektek nagybácsitok is, a rejtvénytípusoknál? Elvárom, hogy legközelebb levelet irtok s abban szépen megírájátok, hogy s mint vagytok Zabola-fürésztelepen. Voltatok-e a télen a torjai nagymamánál, aki oly nagyon szeret titeket s aki annyi szépet s jót beszélt rólatok, amikor legutóbb Kisbaczonban járt. – **Ajtay Lacika.** Alig várod a Cimbora-t s nagy szeretettel olvasod Öcsike nadselü gondolatait és Tamás érdeklődéseit. Én pedig megsugom neked, hogy Tamás édesapja a világháború előtt tanár volt a dési gimnáziumban. – **Hárnik Iván.** Ha azért nem irtál, mert el voltál foglalva a tanulással, ezt jól cselekedted. Hogy mikor nyersz könyvet, ez szerencse dolga, de ha szorgalmasan fejtegeted és be is küldöd, egyszer majd rád mosolyog a szerencse. – **Bulbuk Hugó.** Való igaz, hogy a lusta cicához hasonlítanak a rossz gyermekek, akik játszanak és dolgoznak, s az is igaz, hogy korodhoz képest elég ügyes a versike, de most te még csak tanulj s örvendeztesd meg Elek nagyapót jó bizonyítványokkal, mint ahogy most megörvendeztetted. A versírásnak is eljön majd az ideje, amikor majd megismerkedel a versírás törvényeivel. A rejtvényed sorra kerül. – **Risovszky Lajcsi.** Dicséret illet azért, hogy a fölösleges három számot szét osztottad barátaid között, akik meg is ígérték, hogy a Cimbora-t megrendelik. Örömmel látom, különben, hogy a székely fővárosból máris szép számmal vannak olvasóim. Egyéb öröm is ért onnan: épp ez üzenet írásakor jött egy szép nagy történet Berde Mária nénitől. – **Hartmán Ilonka.** Máskor küldd egyenesen Kisbaczonba és ne Szatmárra a leveledet, mert e miatt megkésve érkezett ide a 47. számú rejtvény megfejtése.

A CIMBORA kiadásában

öt kötet gyermekmese és ifjusági olvasmány

JELENT MEG!

Kertész Mihály:	Senki Tamás története és még egyéb mesék	L. 25.
Benedek Elek:	Híres erdélyi magyarok. (A két Wesselényi, Körösi Csoma S.)	L. 18.
Balász Ferenc:	Mesefolyam. (Husz mese a szeretetről.)	L. 25.
Monoki Sándor:	Tündérmese	L. 12.
Benedek Elek:	Öcsike könyve. A „nadselü“ gondolatok első sorozata	L. 35.

A Cimbora előfizetőinek

minden kötetnél 25 százalék engedményt adunk.

Kertész Mihály:	Senki Tamás története és még egyéb mesék.	L. 25 helyett L. 18 ⁷⁵
Benedek Elek:	Híres erdélyi magyarok. (A két Wesselényi, Körösi Csoma Sándor.)	L. 18 helyett L. 13 ⁵⁰
Balász Ferenc:	Mesefolyam. (Husz mese a szeretetről.)	L. 25 helyett L. 18 ⁷⁵
Monoki Sándor:	Tündérmese.	L. 12 helyett L. 9.—
Benedek Elek:	Öcsike könyve. A „nadselü“ gondolatok első sorozata.	L. 35 helyett L. 26 ²⁵

A könyveket rendeljétek meg a Cimbora kiadóhivatalától, Szatmárról, amely azokat részletekre azonnal és utánvét mellett megküldi.

Valódi békeminőségű aszbeszt fedő

PALA

kapható igen jutányosan SCHWARTZ TESTVÉREKNÉL, Strada Decebal (Kölcsey-u.) 37. szám. Kész fedéseket helyben és vidéken vállalunk!!

Sok millió ember és gyermek csak

BATA

cipőt hord, mert egy pár BATA cipő két pár más cipőt pótol!!!

! Bata, Sighet, Főtér 21. !

Gyapju-, selyem-, pamutkelmét, fonalat, szőrmét fest és tisztít a

„Kristály“

gőzmosó és kelmefestőgyár CLUJ. Telefon 500.

Póstacsomagok pontosan szállítanak! — Kereskedőknek tömegárúnnál árkedvezményl — Képviseletek vidéki városba kerestetnekl

A Cimbora

előfizetéseket felvesz Erdély minden könyvkereskedője!

A Cimborá azt üzeni:

Ha finom
cukorkát
akartok:

kérjete Melissát

Eredeti Wolfner

gépszijak

minden méretben

kaphatók

BRAUN és LÁSZLÓ vaskereskedésében,
Szatmár, Piata Victoriei (volt Deák-tér) 9.

A Szatmári Leszámitoló- és Kereskedelmi Bank r.-t.

Alaptőke 10 millió leu. — Tartaléktőke 1 millió leu. — Takarékbetét állomány 45 millió leu.

Bármely összeg erejéig fizetéseket vállal:

Bukarestben és bárhová LEUBAN, Bécsen keresztül bárhová OSZTRÁK
KORONÁBAN, Prágán keresztül bárhová CSEH KORONÁBAN, Berlinen
keresztül bárhová MÁRKÁBAN, Fiumén keresztül bárhová LIRÁBAN,

Budapesten keresztül bárhová MAGYAR KORONÁBAN.

Vesz és elad mindennemű idegen pénzeket és amerikai chequeket bevált.

Kölcsönöket legelőnyösebben folyósít.

A Generala bukaresti biztosító társaság, valamint az Assicurazioni Generali triesti biztosító társaság főügynöksége.

Betéteket könyvecskére és folyószámlára gyümölcsöztetésre elfogad
és azokat kívánatra azonnal bármikor visszaad.

Fiuk!

Lányok!

A Cimborát

olvassátok,

szeressétek,

terjesszétek!

Aki elő akar fizetni a Cimborára, az írjon egy levelező-lapot Szatmárra, a
Cimbora kiadóhivatalának címezve és a következő vasárnap már kezében a lap.

A lap egy negyedévre negyven leuért jár.

Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

Kiadó a Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó r.-t. Szatmár.

**A szerkesztőségnek szóló levelek, rejtvény megfejtések és
közlésrészt kéziratok Benedek Elek címére, Kisbaczon,
u. p. Nagybaczon, Háromszék-m. küldendők.**

Nyomatott a Szabadsajtó könyvnyomda és lapkiadó r.-t. Satu-Mare (Szatmár) Baia-Marei (nagybányai) főokjának gyorsajtóin. C. Szilágyi